

De strijd tegen het afvalleger

Een avontuur waarvan JOUW KLAS de held is

LEEFMILIEU BRUSSEL

BIM - BRUSSELS INSTITUUT VOOR MILIEUBEHEER

Hallo!

Wij zijn Zina et Oyden, wij wonen in Brussel, wij hebben jouw leeftijd, maar wij leven in de toekomst ... in het jaar 2150!

Telkens wanneer we dat willen, kunnen we met onze geperfectioneerde computers terugreizen in de tijd om te kijken hoe jullie leven. We weten wat jullie als sport doen, wat jullie eten, wat jullie op school leren, ... We weten zelfs welke films jullie in de bioscoop gaan bekijken! Maar wees gerust, onze computers zijn zo geprogrammeerd dat ze jullie privéleven respecteren. We kunnen dus niet weten waarom Mohamed boos is op Nathan, op wie Celine verliefd is, Wat we, eerlijk gezegd, jammer vinden!

Over het algemeen vinden we jullie vrij cool en zelfs erg grappig. Maar soms maken jullie ons ook een beetje droevig. Bijvoorbeeld wanneer jullie kilo's en kilo's afval in de vuilnisbak kieperen: plastic flessen, "platte" batterijen, papier, voedsel, ...

Het probleem is dat, als jullie dit blijven doen, er uiteindelijk zoveel afval op onze planeet zal zijn, dat de Aarde volledig vervuild zal geraken en het er niet meer aangenaam zal zijn om te wonen.

Natuurlijk zijn er al heel wat mensen die hier iets aan doen: jullie kopen onverpakte producten, jullie doen aan recyclage, jullie sorteren jullie afval, jullie organiseren rommelmarkten, ... Maar dat volstaat niet. Het is tijd dat jullie werkelijk de oorlog verklaren aan het afval en dat jullie al het mogelijke doen om er zo weinig mogelijk van te produceren!

Omdat wij jullie super tof vinden, zouden we jullie hier graag mee willen helpen. Daarom hebben we dit boekje voor jullie samengesteld. Het bevat 12 proeven die jullie zullen helpen om het door jullie geproduceerde afval te verminderen.

Zin om mee te doen?!? Dan beginnen we eraan en trekken we allemaal ten strijde tegen die geduchte vijand: het afvalleger.

Een avontuur waarvan JOUW KLAS de held is

Het spel

Jullie tegenstander, “het afvalleger” is ongelooflijk gevaarlijk. Als jullie het laten doen, zal het de hele wereld veroveren en zal de planeet onbewoonbaar worden.

Daarom hebben we voor jullie klas, voor jullie allemaal dus, een aantal proeven voorzien om de hoeveelheid afval op school en soms zelfs thuis te verminderen. Als jullie voor deze proeven slagen, winnen jullie punten en kunnen jullie langzaam maar zeker jullie vijand, “het afvalleger”, verslaan.

Maar wees gerust, jullie zullen de proeven niet alleen hoeven af te leggen. Jullie leerkracht, jullie ouders en misschien zelfs jullie directeur zullen jullie hierbij helpen.

Aan het begin van de strijd heeft het afvalleger 100 punten. Jullie hebben het spel gewonnen als het leger al zijn punten verloren heeft.

In totaal zijn er 12 proeven en elke proef stelt verschillende acties voor om de hoeveelheid afval te doen verminderen. Sommige acties zullen het leger weinig punten doen verliezen, andere veel. Aan jullie om te kiezen welke proeven jullie willen afleggen en welke acties jullie willen ondernemen.

Zodra jullie erin slagen om het leger 100 punten te doen verliezen, heeft het verloren. Jullie kunnen echter nog verder gaan, want hoe meer punten jullie afpakken van het leger, hoe mooier onze Aarde wordt.

We hopen dat jullie erin zullen slagen om het afvalleger te verslaan, omdat we echt op jullie rekenen.

Goed, ten strijde nu en veel plezier ermee!

ZINA EN OYDEN

EEN AVONTUUR WAARVAN JOUW KLAS DE HELD IS

Avonturenblad

Op deze pagina kunnen jullie de resultaten die jullie behalen tijdens de proeven noteren. Zo kunnen jullie de strijd van dichtbij opvolgen! Het enige wat jullie hoeven te doen, is de proeven te noteren die jullie klas beslist heeft om af te leggen en de actie die jullie daarbij hebben ondernomen.

Jullie leerkracht heeft ook een poster gekregen om in de klas op te hangen. Aan de hand daarvan zal de hele klas het verloop van de strijd eveneens kunnen volgen.

Naam en voornaam:

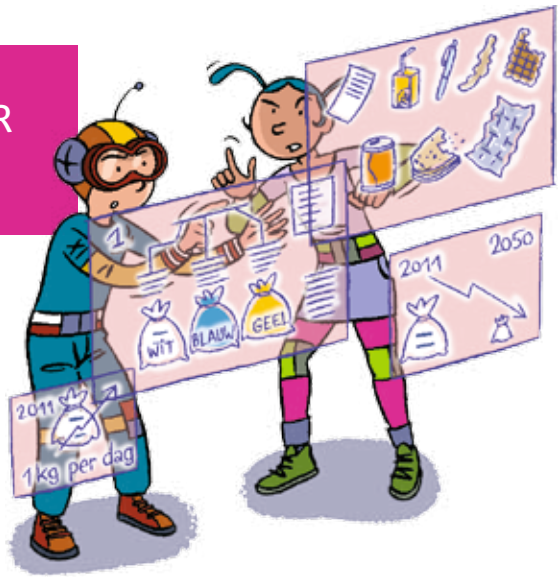
Leeftijd: Klas:

De naam van mijn leerkracht:

AVONTURENBLAD

	Gewonnen aantal punten bij elke proef	Punten van het afvalleger
In het begin	0	100
Proef nr.: Actie:		
Proef nr.: Actie:		
Proef nr.: Actie:		
Proef nr.: Actie:		
Proef nr.: Actie:		
Proef nr.: Actie:		
Proef nr.: Actie:		
Proef nr.: Actie:		
Proef nr.: Actie:		
Proef nr.: Actie:		
Proef nr.: Actie:		
Proef nr.: Actie:		
Proef nr.: Actie:		
Totaal:		

WE WORDEN ONDER DE VOET GELOPEN!!!

Lina: Goed. Om te beginnen nemen we er onze computers even bij om te kijken welke soorten afval jullie weggoaien. Oei, oei, de vuilnisbak van jullie klas bevat heel wat dingen! Papier, sapjes, fruitschillen, plastic balpennen, verpakkingen van chocoladerepen, wafels, ... tot lege blikjes en zelfs stukjes boterham toe!

Oyden: In de vuilnisbak bij jullie thuis zitten er bovendien ook nog eens groenteschillen, koffiedik, resten van maaltijden, plastic zakken, conservenblikken en nog een heleboel andere dingen.

Lina: Als we dat allemaal bij elkaar optellen, dan komen we uit op ongeveer 1 kg afval dat per dag per persoon wordt weggegooid. Daar staan we echt van te kijken, omdat wij in 2150 zo goed als niks weggoaien.

Oyden: Ja, wij letten er echt op om zo weinig mogelijk afval te produceren en dat doen we door ...

Lina: Ssshht! Je had bijna de antwoorden van de eerste proef verklapt.

Hoeveel kg afval produceert een inwoner van Brussel volgens jullie per jaar? 50, 150, 400 of 850 kg? Vraag het juiste antwoord aan jullie leerkracht. Als jullie vinden dat dat veel te veel is, probeer er dan onmiddellijk iets aan te doen, bv door het slagen voor de eerste proef.

ACTIE A: HET AFVALLEGER VERLIEST 10 PUNTEN

Analyseer met jullie klas de inhoud van de vuilnisbakken van de klas/school en stel een tabel op met daarin voor elk type afval (wit, geel, blauw) drie ideeën om het afvalgewicht te beperken. Vraag aan jullie leerkracht om jullie ideeën op de poster te noteren.

ACTIE B: HET AFVALLEGER VERLIEST 20 PUNTEN

Elke leerling van de klas kiest een handeling en past die een week lang toe. Als de hele klas erin slaagt om zich hieraan te houden, verliest het afvalleger 20 punten. Om jullie hierbij te helpen, kunnen jullie allemaal een “Geen afval”-contractje invullen.

MIJN “BYE BYE AFVAL” -TUSSENDOORTJE

Oyden: Mmmm, ... De natuur geeft ons toch heel wat lekkere dingen om te eten. Deze appel is werkelijk overheerlijk!

Lina: Oyden en ik eten veel fruit, maar we lusten natuurlijk ook chocolade, koekjes, ... in feite dezelfde dingen als jullie!

Oyden: Waar wil je hier eigenlijk mee naartoe, Zina?

Lina: Wat kan jij toch ongeduldig zijn ... Ik ging hen net vertellen dat wij, in onze tijd, op school onze “tenuurtjes” en andere tussendoortjes samen organiseren. Voor de praktische dingen kunnen we daarbij rekenen op onze leerkracht en onze ouders. Dat wil zeggen dat, aangezien we minder afval willen produceren, we “slim” consumeren door vers seizoensfruit te eten en door vruchtensap aan te kopen in grote glazen (statiegeld)flessen, waarvan we de inhoud dan onderling verdelen. Verder drinken we uit glazen die we na gebruik telkens afwassen.

Oyden: We kopen ook koekjes, chocolade en fruit in het groot aan, omdat ze niet afzonderlijk verpakt worden.

Lina: Ja, in totaal sparen we zo heel wat verpakkingsmateriaal en dus afval uit.

Oyden: En ik geef me vaak op als vrijwilliger om in onze

“slimme winkel” te helpen. Elke speeltijd verkopen twee leerlingen namelijk al deze producten aan anderen. En dat is ook nog eens goedkoper voor iedereen ...

PROEF 2

Net zoals Zina en Oyden kunnen ook jullie het afval van jullie tussendoortjes verminderen. Als de hele klas hieraan meewerkt, zullen jullie minder verpakkingsmateriaal nodig hebben en minder afval produceren. Om voor deze proef te kunnen slagen, hebben jullie natuurlijk wel de hulp van jullie ouders nodig.

ACTIE A : HET AFVALLEGER VERLIEST 10 PUNTEN

Organiseer één keer per week een “bye bye afval”-tussendoortje: vraag jullie leerkracht en jullie ouders om advies: eet een stuk vers seizoensfruit (en waarom niet van eigen kweek?), drink kraantjeswater, enz.

ACTIE B : HET AFVALLEGER VERLIEST 30 PUNTEN

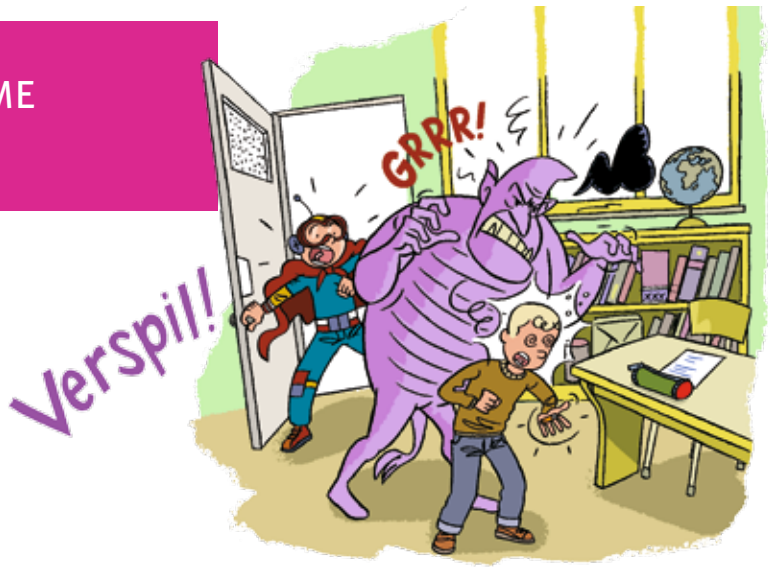
Jullie klas voert een “beurtrol” in voor de tussendoortjes, waarbij jullie ouders om beurten voor een tussendoortje voor de hele klas zorgen. Op die manier kunnen er grotere verpakkingen aangekocht worden, waardoor er minder afval geproduceerd wordt dan bij kleine verpakkingen. Het komt er dan ook op aan om de voordelen van dit systeem aan jullie ouders uit te leggen:

- ze hoeven maar één keer per maand aan het tussendoortje te denken;
- met dit systeem wordt er minder afval geproduceerd, en
- het is bovendien ook nog eens een stuk goedkoper.

Als jullie dit minstens één volle ronde volhouden (waarbij elke ouder dus één keer voor het tussendoortje heeft gezorgd), verliest het afvalleger 30 punten. Vergeet verder niet om het afval vóór en na de proef te evalueren om het behaalde resultaat trots op de poster te kunnen noteren.

ONZE SLIMME AANKOPEN

Oyden: Maar wat hoor ik daar? Onze computer slaat alarm!
De vijand is geïnfiltréerd in jullie klas.

Lina: Ja, ik zie hem, het is Verspilli. Hij zet jullie aan om dingen te kopen die je maar één keer kunt gebruiken en die daarna in de vuilnisbak belanden. En hij heeft iemand van jullie klas in zijn greep, want deze leerling volgt het voorbeeld van de afschuwelijke Verspilli.

Oyden: Ja, iemand van jullie koopt wegwerpbatterijen. En ook zijn familie is erdoor getroffen.

Lina: Ja. De vader van deze persoon koopt wegwerpscheermesjes en de moeder gebruikt wegwerpzakjes om haar boodschappen in te vervoeren!

Oyden: Je houdt het niet voor mogelijk! Dit doen wij niet meer in 2150. Uit de tijd waar wij vandaan komen, zijn voorwerpen die je maar één keer kunt gebruiken en daarna moet weggoaien, volledig uit de winkels verdwenen.

Lina: Reageer snel en stel een anti-Verspilliplan op.

Zina en Oyden hebben gelijk. Mensen staan er niet meer bij stil wanneer ze hun boodschappen doen voor hun dagelijkse behoeften of wanneer ze een feestje organiseren, maar in jullie tijd zijn heel wat voorwerpen wegwerp-artikelen die snel in de vuilnisbak belanden.

Dat is erg jammer, omdat deze dingen meestal ook in een herbruikbare versie bestaan.

ACTIE A: HET AFVALLEGER VERLIEST 10 PUNTEN

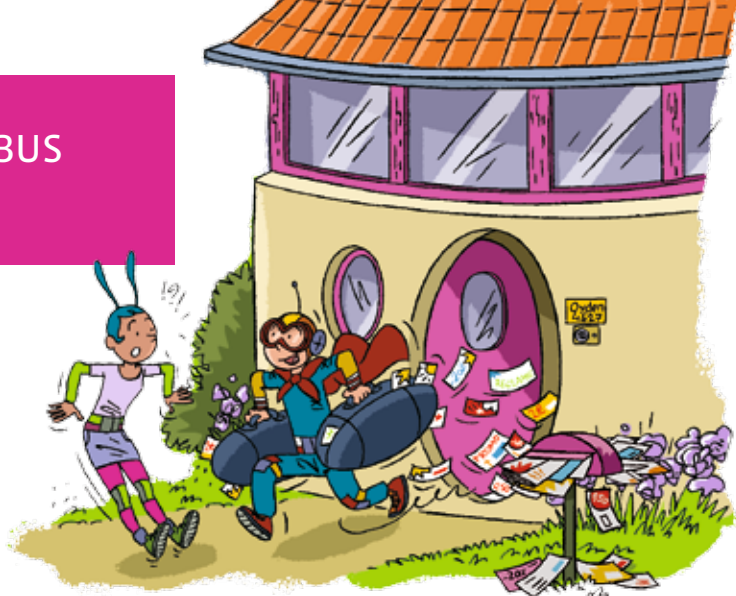
Iedereen trekt thuis op onderzoek uit om dagelijkse voorwerpen te vinden die gewoonlijk in wegwerpvorm aangekocht worden, terwijl ze ook in een herbruikbare versie verkrijgbaar zijn. Vat de resultaten van jullie onderzoek samen op de poster.

ACTIE B: HET AFVALLEGER VERLIEST 20 PUNTEN

Telkens wanneer jullie in klassikaal verband een tussendoortje of een etentje organiseren of wanneer er iemand jarig is, denk er dan aan om herbruikbaar vaatwerk te gebruiken. Als jullie dat doen, verliest het afvalleger 20 punten bij elk tussendoortje. Vraag jullie ouders om hulp of vraag aan het refterpersoneel of jullie het hier-toe benodigde materiaal mogen lenen: glazen, tafellakens, borden, lepels.

MIJN BRIEVENBUS PULT UIT

Lina: Hey Oyden, vertrek je op vakantie?

Oyden: Ja, ik keer terug in de tijd, omdat ik deze ochtend een heleboel reclame in mijn brievenbus heb gevonden uit het verleden en er zijn op dit ogenblik tal van koopjes te doen!

Lina: Hé, ik begrijp er niets van, waar heb je het toch over, Oyden, en waarom zijn je koffers leeg?

Oyden: Omdat ik plaats nodig heb om al die nieuwe aankopen mee terug te kunnen nemen. Kijk: als ik een spelconsole koop, kost de 2de maar 100 euro, en hier: 5 gsm's voor de prijs van 4, of hier: het 11de T-shirt gratis bij de aankoop van 10, en kijk, zo gaat het maar door ... 8 paar ...

Lina: S T O P !!! Ik word er duizelig van! Arme Oyden, je hebt je helemaal laten doen door al die reclame. Die laat je denken dat je heel wat goede zaakjes doet, net om je ertoe aan te zetten om je geld uit te geven en jij laat je volledig in de luren leggen!

Oyden: Euh maar ... pfff

Zina: En zeg nu zelf, Oyden, wat zou je met al die spullen doen? Enkele jaren geleden heb je al een spelconsole gekregen en je hebt er nooit mee gespeeld. We maakten veel meer plezier met de spelletjes die we zelf verzonnen!

Oyden: Dat is waar, Zina, je hebt gelijk. Ik heb me weer laten vangen. Al die reclame is duidelijk niet te weerstaan!

Zina: Je zegt het! Het zet ons aan tot heel wat nutteloze aankopen en het doet onze brievenbussen bovendien uitpuilen!

Oyden: Ohlala, ik voel me echt dom!

Zina: Maar nee, je bent helemaal niet dom! Hier, kleef deze antireclamesticker op je brievenbus. Zo laten we zien wie hier de sterkste is!

PROEF 4

Tegenwoordig worden we werkelijk overspoeld met reclame. Die is bovendien zo verleidelijk dat ze ons aanzet om dingen te kopen die we niet nodig hebben. Wie heeft er nooit een kledingstuk of een stuk speelgoed gekocht dat hij nooit heeft gedragen of gebruikt ...?

ACTIE A: LAAT HET LEGER ZOVEEL MOGELIJK PUNTEN VERLIEZEN

Ieder van jullie vraagt aan zijn/haar ouders of ze nog ongeadresseerde reclame wensen te ontvangen. Indien ze dit niet meer willen, stel ze dan voor om een antireclamesticker op de brievenbus te kleven. Jullie kunnen dit ook aan andere familieleden, naasten of burens vragen. Vraag jullie leerkracht om de stickers te bestellen. Voor elke persoon die een antireclamesticker kleeft, verliest het leger één punt.

ACTIE B: HET AFVALLEGER VERLIEST 10 PUNTEN

Jullie school krijgt enorm veel reclame, die niemand leest. Als jullie erin slagen om ook de school ervan te overtuigen om een dergelijke sticker op de schoolbrievenbus te kleven, verliest het leger 10 punten.

“GROENE” BOEKENTAS

Lina: Hey Oyden, heb je mijn nieuwe groene boekentas al gezien!

Oyden: Wauw, wat een leuke kleur! Hij is toch ook groen aan de binnenkant?

Lina: Euh nee, paars. Ik heb liever 2 verschillende kleuren, omdat dat mooier is dan overal dezelfde kleur!

Oyden: Zinaaaa, hang nu niet de sufferd uit in het bijzijn van onze vrienden! Je weet verdraaid goed dat “groen” ook voor “natuurvriendelijk” staat! Met andere woorden, heb je gedacht aan het milieu bij het vullen van je boekentas voor school?

Lina: Natuurlijk. Voor wie zie je me aan?

Oyden: Dat zullen we dan eens even controleren!

Veldfles: praktisch en afvalloos = 2 punten!

Lina: Gewonnen!

Oyden: Brooddoos: 2 punten!

Lina: Opnieuw gewonnen!

Oyden: Ah, neen! Min 2 punten voor Zina

Zina: Hééé, dat is niet leuk. Waarom trek je punten af?

Oyden: Omdat je boterhammen in aluminiumfolie gewikkeld zijn en je stukje cake in plastic folie is verpakt, terwijl je brooddoos volstaat om beide te beschermen! En we gaan verder...:

Puntenslijper en metalen lat: 2 punten

Zina: Oef!

Oyden: Rekenmachine van vorig jaar op zonne-energie: 2 punten

Zina: Ik ben gewoon steengoed!

Oyden: Gerecycleerd papier en zelfs de opbergmap is van gerecycleerd papier gemaakt. Ik ben onder de indruk! Daarom krijg je van mij 4 punten!

Zina: Ik ben de B-E-S-T-E!

Oyden: Wel niet overdrijven, hé! Je brooddoos is een beetje knudde met al dat verpakkingsmateriaal erin!

PROEF 5

Dankzij Oyden en Zina hebben jullie begrepen dat jullie het leger gemakkelijk punten kunnen doen verliezen door jullie boekentas met de juiste dingen te vullen.

ACTIE A: HET AFVALLEGER VERLIEST 10 PUNTEN

- Als meer dan de helft van de klas al een veldfles of een brooddoos gebruikt, verliest het afvalleger automatisch 10 punten.
- Als meer dan de helft van de klas al milieuvriendelijk schoolmateriaal gebruikt, verliest het afvalleger automatisch 10 punten.

ACTIE B: HET AFVALLEGER VERLIEST 1 PUNT

het afvalleger verliest 1 punt voor elke leerling van de klas die voortaan een veldfles, een brooddoos of stevig/ecologisch schoolmateriaal gebruikt.

MET KRAANTJESWATER HEB JE GEEN AFVAL

Oyden: Hey, Zina, waarom glimlach je zo? Vind je het zo leuk om te drinken?

Lina: Nee, dat is het niet, maar telkens als ik een glas kraantjeswater drink, heb ik de indruk dat ik aan het reizen ben en ik hou van reizen!

Oyden: Ah zo, dat verband moet je me dan eens uitleggen!

Lina: Ik beeld me de reis in die dit water heeft gemaakt vooraleer het in mijn glas is beland. Het lag rustig te schitteren in de zon op zee, vervolgens werd het door de zon verwarmd, waardoor het verdampte en in de wolken terecht kwam om daarna door de wind meegevoerd te worden en uiteindelijk opnieuw neer te dwarrelen in de vorm van een sneeuwvlokje. Eenmaal terug op Aarde, werd het meegevoerd door wilde rivieren tot in meren om vervolgens ondergronds zijn weg voort te zetten tot in mijn glas.

Oyden: Ja zeg, blijkbaar zijn meisjes wel erg romantisch. Zelf houd ik niet zo van water. Ik drink liever vruchtensap of limonade.

Lina: Dan hebben we duidelijk niet dezelfde ideeën over vakanties! Weet je welk traject jouw limonade aflegt? Eerst wordt het geproduceerd en verpakt in een fabriek. Daarna wordt het door een vervuilende vrachtwagen naar de supermarkt gebracht, waar het een tijdje in de rekken blijft liggen, alvorens

meegenomen en door jou opgedronken te worden. En het blik waarin het verpakt was, belandt daarbij in de vuilnisbak.

Oyden: Je overdrijft wel een beetje, maar het klopt inderdaad dat kraantjeswater beter voor de gezondheid en afvalloos is. Je moet echter wel toegeven dat het niet veel smaak heeft.

Lina: Zelf voeg ik daarom soms een beetje sap van een citroen of sinaasappel toe, die ik zelf pers. Of ik doe er wat vruchtensiroop bij. Probeer mijn cocktail van het huis maar eens: 25 cl Brussels water, 5 cl thuis geperst sinaasappelsap en 1 soeplepel citroensap.

Oyden: Mmmm, het klopt inderdaad dat je het gevoel krijgt dat je met vakantie bent ...

PROEF 6

Wisten jullie dat kraantjeswater niet alleen erg goed is voor het milieu, omdat je er geen afval mee produceert, maar ook nog eens 100 à 1.500 keer goedkoper is dan flessenwater of limonade? Maak zelf de berekening en ontdek wat je ermee uitspaart ...

ACTIE A: HET AFVALLEGER VERLIEST 10 PUNTEN

Maak van 1 dag in de week "kraantjeswaterdag", d.w.z. een dag waarop de hele klas de hele dag lang alleen maar kraantjeswater drinkt. Opgelet, vergeet jullie ouders niet te verwittigen om er zeker van te zijn dat ze geen drankje in jullie boekentas stoppen.

ACTIE B: HET AFVALLEGER VERLIEST 30 PUNTEN

Voorzie jullie klas van een karaf bestemd voor kraantjeswater en drinkbekers (zorg er wel voor dat deze drinkbekers afwasbaar zijn). Bedenk een systeem om elke dag iemand van jullie als waterverantwoordelijke aan te stellen en iedereen zijn dorst te laten lessen met kraantjeswater in plaats van andere drankjes uit drankkartons, flesjes of blikjes.

COMPOSTEREN IS NATUURLIJK

Lina: Hallo, wat doet het goed om buiten te zijn in de frisse lucht. Vandaag hadden we zin in een beetje tuinieren. In het tijdperk waar wij vandaan komen, zijn er in Brussel meer tuinen en kleine groene ruimten dan ooit tevoren ...

Oyden: Zina, stop met zoveel te vertellen, wil je. Wat ben jij toch babbelziek! Je zou me beter helpen het gras verzamelen dat ik heb gemaaid om het naar de composthoop te brengen.

Lina: Wat is die Oyden toch een pretbederver, vinden jullie niet? Goed, ik kom, maar ik moet eerst aan onze vrienden uitleggen wat compost in feite is. Compost is het resultaat van een proces waarmee het meeste afval dat afkomstig is van levende stoffen, het zogenaamde “groene afval”, in een natuurlijke meststof wordt veranderd, die erg goed is voor de planten.

Oyden: ... “Afval dat afkomstig is van levende stoffen”. Als je denkt dat je daarmee de dingen verduidelijkt Wat Zina wil zeggen, is dat, als je een grote hoop maakt met al onze etensresten, zoals groenteschillen, eierschalen, koffiedik, enz., je na verloop van tijd een soort van aarde krijgt, die erg veel voedingsstoffen voor planten en moestuinen bevat. Die aarde noemen we compost.

Lina: Nu ja, het is natuurlijk iets ingewikkelder dan dat! Zo mag je bijvoorbeeld geen vlees dat je eet, toevoegen, maar wel gemaaid gras dat je dan weer niet kan eten.

Oyden: In elk geval zullen ze toch niet gaan composteren op school.

Lina: En waarom dan wel niet? Zelfs in hun tijd zijn er scholen met een composthoop op de speelplaats. Zo belandt er heel wat minder afval in de witte vuilnisbak. Eenmaal gemaakt, kunnen de leerlingen de compost dan uitdelen aan mensen met een tuin of planten.

Oyden: Al goed, maar laat onze vrienden nu met rust en kom me alsjeblieft helpen.

Lina: OK, ik kom eraan, maar vertel me eens wat ik eerst op de composthoop kieper: het gemaaide gras of een boze Oyden?

PROEF 7

In de natuur gaat er niets verloren en wordt er niets gecreëerd, alles verandert gewoon. Door “groen” afval te recyclen, verminderen jullie de hoeveelheid afval die in de witte vuilnisbak en uiteindelijk in de verbrandingsoven belandt en maken jullie natuurlijk voedsel voor de planten.

ACTIE A: HET AFVALLEGER VERLIEST 10 PUNTEN

Maak een tekening van het transformatieproces dat “groen” (organisch) afval doormaakt, wanneer het verandert in meststof.

ACTIE B: HET AFVALLEGER VERLIEST 30 PUNTEN

Vraag met de hulp van jullie leerkracht aan de directie de toestemming om te composteren op school. Vraag aan jullie ouders of een compostmeester om jullie daarbij te helpen.

JE HOEFT HET ALLEEN
MAAR LANGS DE JUIS-
TE KANT TE BEKIJKEN!

Oyden: Holalala, ik begrijp niks van die wiskundeoefening. Als dat zo doorgaat, krijg ik een slecht rapport en mag ik tijdens de week het huis niet meer uit!

Lina: Hallo Oyden, kom je spelen?

Oyden: Nee, ik kan niet!

Lina: Waarom niet? En wat kijk je sip. Is iets mis?

Oyden: Nee, Zina, het is gewoon echt niet te doen. Onze leerkracht heeft ons een wiskundeoefening meegegeven als huiswerk en ik begrijp er werkelijk niks van.

Lina: Dat is vreemd want je bent normaal gezien goed in wiskunde.

Oyden: Ja, normaal gezien wel, maar dit begrijp ik echt niet. Kijk zelf maar eens:

Oefening 1: $ax \cdot by \leq \mu^{23\frac{1}{4}} + [\theta 25 \cdot (\sigma ay / \pi \infty)]$

Lina: Ahahahaha, te gek.

Oyden: Stop met lachen, Zina, het is echt niet grappig.

Zina: Toch wel, sufferd, je hebt je gewoon van kant vergist. De oefening die jij moet maken staat aan de achterkant. Je leerkracht is waarschijnlijk kladpapier gaan halen bij de leerlingen van het middelbaar. Hahaha.

Oyden: Oef! Wat een opluchting!

Zina: Vooruit, maak snel je huiswerk en kom met ons spelen.

PROEF 8

Net zoals Zina en Oyden weten jullie dat om papier te maken, er bomen worden gekapt en er vervolgens vervuilende machines en chemische producten worden gebruikt om deze in papier te veranderen. Uit respect voor onze planeet verspillen we dus best geen papier.

ACTIE A: HET AFVALLEGER VERLIEST 20 PUNTEN

Zorg voor een kladbak in jullie klas en maakt er een gewoonte van om papier uit deze bak te gebruiken om oefeningen op te maken en mee te knutselen. Aarzel niet om zelf de bak te versieren om hem mooier te maken.

STOP DE VOEDSELVERSPILLING

Oyden: Beurk, het stinkt hier verschrikkelijk! Maar goed, als het moet, moet het:

1,2,3,.....,27,28,29 !

1,2,3,.....,44,45,46 !

1,2,3,.....,31,32,33 !

Lina: Oehoe Oyden, waar ben je?

Oyden: Hier Zina, ik ben enkele jaren teruggekeerd in de tijd en ik tel de etensresten in de vuilnisbak van een school in Brussel.

Lina: Eten in de vuilnisbak? Dat kan toch niet!

Oyden: Toch wel! Alleen al in de grote vuilnisbak van deze school heb ik 29 niet volledig opgedronken en soms zelfs nog onaangeroerde sapjes, 46 boterhamresten en 33 half opgegeten tussendoortjes gevonden!

Lina: Dat is echt te gek voor woorden, Oyden! Weten de kinderen uit die tijd dan niet dat voedsel produceren energie kost en grondstoffen van onze planeet vraagt? Voedsel verspillen is dan ook hetzelfde als volledig nutteloos vervuilen!

Oyden: Dat weet ik niet, maar dat is toch waarom we hier zijn! Zeg Zina, wat doe jij eigenlijk om geen voedsel te verspillen?

Zina: Ik vraag aan mijn ouders om alleen mee te geven wat ik graag eet op mijn boterhammen en in mijn boekentas en zeker ook niet te veel. En wanneer ik iets niet zo lekker vind, doe ik mijn best om het toch allemaal op te eten.

Oyden: Jij, Zina, moeite doen om te eten, slokop die je bent, ha ha ha!

Zina: Hahaha, echt grappig! (ironisch)

PROEF 9

Zina en Oyden hebben gelijk. Om voedsel te produceren, te vervoeren, te verpakken en te bewaren, zijn er heel wat grondstoffen en energie nodig. Om dus niet nutteloos te vervuilen, moeten we erop letten dat we geen voedsel in de vuilnisbak gooien.

**ACTIE A : HET AFVALLEGER
VERLIEST 20 PUNTEN**

Kies een week waarin jullie beslissen om absoluut geen voedsel weg te gooien. Tijdens die week eten jullie allemaal samen en richten de klas gezellig in. En aarzel zeker niet om jullie ouders erbij te betrekken om hen te vragen om soep of iets anders voor de hele klas klaar te maken. Zo ontdekken jullie ook wat jullie vriendjes zoal eten.

**ACTIE B : OM HET AFVALLEGER
10 PUNTEN EXTRA TE DOEN
VERLIEZEN**

Als jullie de rest van de school vertellen over jullie week zonder voedselverspilling, kunnen jullie het afvalleger nog eens 10 punten doen verliezen.

GEEF ME EEN NIEUWE
LOOK ALS JE KAN!

Oyden: Waauw! Je T-shirt is echt geweldig. Is het een nieuwe?

Lina: Nee, het is van mijn grote zus geweest.

Oyden: Ah zo, ik dacht dat je zus alleen jurken droeg.

Lina: Inderdaad. Ze heeft me een jurk gegeven die voor haar te klein was geworden. Ik heb die in stukken gesneden om er een topje van te maken en ik heb er gekleurde knoppen en een klein lint aan de schouders toegevoegd en dit is het resultaat: een trendy en gratis T-shirt voor de zomer!

Oyden: Ongelooflijk en bovendien origineel!

Lina: Ja, ik kan er zeker van zijn dat niemand anders hetzelfde T-shirt zal hebben!

Net zoals Zina kunnen jullie je eigen creativiteit gebruiken en nieuwe dingen maken met oude spullen, als jullie willen vermijden dat jullie iets nieuws moeten kopen. Dat is wat er met “relooking” of “customizing” bedoeld wordt en dat is nu super in! Een ander voordeel is dat het veel goedkoper is en bovendien goed voor het milieu. Als je echter niet van knutselen houdt, geen probleem. Op rommelmarkten en in winkels voor tweedehands kleding kunnen jullie ook heel wat leuke dingen vinden die in goede staat zijn. En als jullie zelf spullen hebben die je wil weg doen, zoals boeken, kledingstukken of speelgoed, geef ze dan aan een organisatie die ervoor zorgt dat ze bij personen terechtkomen die ze goed kunnen gebruiken.

ACTIE A: HET AFVALLEGER VERLIEST 10 PUNTEN

Knutsel met ingezamelde spullen: enveloppen gemaakt van kladpapier, een pennenhouder gemaakt van een conservenblik, een trechter gemaakt van de bovenkant van een fles, enz.

ACTIE B: OM HET LEGER 20 PUNTEN EXTRA TE DOEN VERLIEZEN

Organiseer een hergebruikactie:

- Zamel spullen (kleding, dekens, speelgoed) in en bezorg deze aan een liefdadigheidsinstelling;
- Organiseer een rommelmarkt op school: boeken, spelletjes, ...
- Houd een ruildag: laat iedereen een voorwerp meebrengen dat in goede staat verkeert om het te ruilen tegen een ander voorwerp.

LATEN WE ONS AFVAL SORTEREN!

Lina: Wauw, je trui is echt te gek, Oyden, en hij ziet er ook mega warm uit. Is hij van wol gemaakt?

Oyden: Deze mega warme trui is een polar trui en is gemaakt van gerecycleerde plastic flessen, je weet wel, die flessen die in de blauwe vuilnisbak belanden!

Lina: Ongelooflijk, ik wist niet dat zo iets kon.

Oyden: Ja, hoor! Tegenwoordig wordt er van alles gemaakt met de inhoud van onze vuilnisbakken: gerecycleerd papier, fietsen van lege blikjes, natuurlijke meststof met onze etensresten en nog een heleboel andere dingen. Daarom is het erg belangrijk dat we ons afval goed sorteren.

Lina: Geweldig! Kom, Oyden, laat ons snel nog een paar blikjes drinken, zo heb ik sneller een nieuwe fiets!

Oyden: Zina, ben je helemaal gek geworden? Je weet toch dat afval produceren altijd slecht is voor het milieu ...

Lina: Maar ...

Oyden: Zina, leg me nu geen woorden in de mond die ik niet heb gezegd. Vergeet niet dat regel nr. 1 geen afval produceren is. Het klopt echter wel dat, hoewel wij in het tijdperk waar wij vandaan komen, heel wat minder afval

produceren, er toch nog wat afval overblijft. En dat afval wordt dan gerecycleerd om als grondstof hergebruikt te worden voor het maken van nieuwe dingen!

Lina: En mijn fiets dan, snif.

Oyden: Kom, ik neem je mee naar een winkel voor tweedehands spullen. Ze verkopen er prachtige fietsen in super goede staat en bovendien veel goedkoper!

ACTIE A: HET AFVALLEGER VERLIEST 10 PUNTEN

Maak met de hele klas gerecycleerd papier van papier dat al langs twee kanten gebruikt werd. Maak kleine notitieboekjes of andere voorwerpen met het door jullie geproduceerde papier en geef het als cadeau aan jullie ouders of vrienden.

ACTIE B: HET AFVALLEGER VERLIEST 30 PUNTEN

Sorteer ook het afval dat jullie met jullie klas produceren. Daarvoor moeten jullie 3 vuilnisbakken voorzien: een gele, een blauwe en een witte. Leer volledig correct sorteren door borden, spelletjes of bijvoorbeeld een gedicht te maken. Trek naar elke klas van jullie school om jullie vriendjes te leren hoe ook zij op de juiste manier moeten sorteren.

PROEF 11

Net zoals bij Zina en Oyden blijft er ondanks al onze inspanningen om minder afval te produceren, toch nog afval over. Laat ons daarom goed sorteren, waardoor dat afval hergebruikt kan worden als grondstof voor nieuwe dingen.

EENDRACHT MAAKT MACHT

Oyden: Zina, denk je dat ze nu allemaal klaar zijn om ...

Lina: Ja, je hebt gelijk, Oyden. Ze hebben voldoende laten zien hoe slim en moedig ze zijn. Bovendien hebben ze de laatste tijd een heleboel dingen geleerd. Vind je niet dat de klas al veel minder afval lijkt te produceren?

Oyden: Ja, het is inderdaad waar dat er al veel minder afval is en dat zorgt voor een veel aangename omgeving. Het ideale zou zijn dat de hele school hun voorbeeld zou volgen. Daarom stellen we jullie voor om een bewustmakingsactie voor te bereiden, zodat de andere klassen van jullie school ook leren hoe ze minder afval kunnen produceren.

Weten wat goed is voor onze planeet en dat ook toepassen, is al erg goed. Hoe meer mensen dat echter doen, hoe beter voor onze Aarde. Daarom is het belangrijk om anderen te laten weten wat jullie geleerd hebben over afvalvermindering. We nodigen jullie dus uit om het afvalleger definitief te verslaan door jullie vriendjes, de andere leerkrachten, de directeur en jullie ouders te vertellen over jullie strijd. Om dat te doen, kunnen jullie:

- borden maken met tekeningen, foto's, teksten, enz. om in de gangen te hangen;
- een bezoekje brengen aan de andere klassen en een klein toneelstukje opvoeren en waarom niet daarbij bijvoorbeeld bepaalde personages nadoen;
- een animatie organiseren voor het schoolfeest;
- een infostand maken die jullie om beurten tijdens de speeltijden kunnen bemannen;
- een artikel voor het school- (of gemeente)krantje of de website schrijven.

In de fase waarin jullie nu zijn aanbeland, lijkt het onmogelijk om niet te slagen voor deze proef. Het afvalleger verliest dus nog eens 20 punten ... Alsof jullie die nog nodig hadden ...

MIJN BALANS

Bravo ! Je bent aan het einde gekomen van je strijd tegen het afvalleger. Dat wil dus ook zeggen dat je ontdekt hebt hoe belangrijk het is dat we minder afval produceren. Voortaan ken je ook heel wat trucs en tips om minder afval te produceren op school en thuis. Wat zou je ervan zeggen in enkele regels te vertellen over dit avontuur dat je met je vrienden en vriendinnen hebt beleefd ...

Wat zal je van het project onthouden?

.....

.....

.....

.....

Wat zijn je beste herinneringen?

.....

.....

.....

.....

Wat was het moeilijkst voor jou of wat had je niet graag ?

.....

.....

.....

.....

Vertel eens iets grappigs dat gebeurd is.

.....

.....

.....

.....

Als je één truc zou moeten geven om minder afval te produceren, welke truc zou dat dan zijn ?

.....

.....

.....

.....

Was het moeilijk om zelf te veranderen of anderen te overtuigen?

.....

.....

.....

.....

Welke gewoontes om minder afval te produceren ga je in het vervolg altijd toepassen?

.....

.....

.....

.....

Tot binnenkort en veel succes,

Lina en Oyden

INFO

02 775 75 75

www.leefmilieubrussel.be

Gedrukt met plantaardige inkt op gerecycleerd papier

Auteur: Fanny Colot, geïnspireerd door een versie van Mostra

Herlezingscomité Nederlandstalige versie: Anja Van Campenhout, Rik De Laet

Illustraties: Frédéric Thiry

Lay-out: Marmelade

Wettelijk depot: D/5762/2011/17

Verantwoordelijke uitgevers: J.P. HANNEQUART, Leefmilieu Brussel

Gulledelle, 100 - 1200 Brussel